

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Scala coeli

Johannes <Gobi, Iunior>

[Straßburg], 1483

De locutione inordinata

[urn:nbn:de:bsz:31-106862](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-106862)

ut rex rideret. nihil impetravit. Et ait. Rex noster optimus moachus esset. nec propter hoc risit. nec ei respondit verbo sed facto. fecit enim fieri cathedram de lignis putridis quam vix clavis poterat recipere. in summitate vero cathedre gladium pendente cum tenui filo. et in profundo igne copiosius. sic ordinavit ut si cathedra cecidisset mimus stantem in cathedra per medium diuisisset. si vero cathedra fracta fuisset et cecidisset in ignem. quem nemo pro tempore extraxisset quoniam fuisset obustus. Fletu igitur mimo. rex ait. ride nunc et non fleas. Quo possum inquit ridere cum ista contra me sic videam ordinata. et ait rex. Sic nec ego quam video me in cathedra. hoc est in mortali corpore habere quattuor pedes. id est quattuor elementa. quod si frangitur per mortem. video ignem inferni subtus me. et super me gladium iusticie dei. Sicut ergo tu non rides nunc. sic nec ego quam considero eius terribile iudicium. **U**terdo est veritas seu iusticie ostensiuum. Dicitur quod semel fuerunt duo socii. quorum alter alterum quam carum diligebat. Cum igitur unus in infirmitate posset fortiter gravaretur. socius autem volens scire eius statum per mortem. sibi ait. Rogo care socie ut post mortem mihi appareas. ut si tibi bene fuerit gaudeas. si male tibi operari. Cui ille. Facias quod requisiris domino permittente. **E**o igitur mortuo cum socius una nocte eius expectaret aduentum appuit socius iuxta eum. Cui ille. Quo vales. Cui respondit. In

die qua migravi ad dominum fuerunt mortue sex milia persone. de quibus dum ad districtum dei iudicium venissemus. non fuerunt salve nisi sex. De quorum numero ego sum unus. Unde verum est illud verbum quod dominus in Evangelio ait. Multi sunt vocati pauci vero electi.

De locutione inordinata.

Locutio inordinata multa mala idcirco in nobis. Primo est demonum vocativa. Legitur in vitaspas. Quod dum fratres convenissent ut verba edificatorum audirent. quidam senex vidit angelos distantes iuxta illos et letari. quoniam loquebantur de divinis. sed statim quoniam precabantur se et loquebantur de sectaribus et vanis. angeli fugiebant et demones accedebant et gaudium maximum ostendebant. **U**terdo est pacis turbativa. Legitur in libro de septimo. quod quidam vetula que dicebatur divumatrix. requisita fuit a quidam iuvenula quid possit facere ut a suo viro diligatur multum. Cui illa. Summo mane intrabis ostium tuum et nulli eundo vel redeundo facias verbum. et in eo ingressa ter genua flectens versus orientem dicendo. pater noster et pones te prostrata in coram tali herba. que est in angulo orientis. et quod audias tibi facias. et velata facie redibis ad hospicium tuum. neminem salutans. Cumque vetula preuenisset eum ad ostium et abscondisset se iuxta herbam. et iuvenula staret ibi per

strata. vetula matado voce dixit.
Tace pace habis. **C**um illa redisset. et vetula quod audierat nunciasset. illa hoc confirmando ait. benedictum est tibi si tacueris. et viro tuo male locuta non fueris pace habis. et eris dilecta pro eum. **I**tem ad idem. Legit quod quidam vxor militis molestata pro eius et verberata. frequenter venit ad quendam matronam. interrogavit quod faceret ut diligenter a viro. cui matrona. Lepores qui insequuntur a canibus viri tui dabit tibi documtus. quomodo eris dilecta. **E**unquam quidam die iussit ad venatorem. et vellet loqui lepores. quanto magis loquebatur. tanto magis fugiebant. et minus appropinquabantur eas. **Q**ue rediens ad matronam illam. se credens. verbis iniuriis movebatur contra eam. **T**unc domina. Optime te docuit lepus. et si non verbo tamen exemplo. **S**icut enim non rebellando. aut de verbis curando sed fugiendo et canes declinando vitat eorum lacerationem. **S**ic tu fugiendo responsiones inordinatas. et non curando de verbis pace habis. **I**tem legit in libro de vij. domis spiritus. **Q**uod dum quidam vetula iret per viam iuuenis tristis cum bursa plena denariis. se debat iuxta arborem. **Q**ui interrogatus a vetula quod habet. respondit. **D**emonium et affectum summe ponere discordiam inter talem et uxorem suam. et quod locutio humana mihi deficit. quod est infirmum omni mali. ideo assequi non possumus quod opto. sed quod locutio tua mirabilis est pro isto facto. do istam pecuniam ut

deducas ad terminum. **Q**ue accedens ad domum mulieris cum una iuvenula. affirmavit secrete quod eum illa adulterabat vir suus. et tunc ad hunc venerat. ut recipient tunicam pro nephario opere. **T**unc accedens ad virum secrete indicavit quod vxor sua amorem illicitum habebat cum quodam clerico ecclesie cathedralis. et dum loqueretur simul retro columnam. me exstante sibi in oratione. audivi eos mutuo conversantes. et taliter convenientes quod in crastinum tali hora rediret et ordiant de facto. **T**unc misit iuvenulam ad suscipiendum pannum quem emerat vetula. quam viro retulerat ista verba de sua vxore. **Q**uod aspiciens vxor sua suspicata est de eis omne malum. **E**t dum in cena nollet comedere vit precepit ut cogitaret de clerico. et tandem ad procuratorem vetule clerici loquitur cum domina. quod locutio viro fuit suspicio omni mali. **R**evertitur vetula ad dominam. salium dat ut de pilis barbe viri cum rasorio sumat. et postquam eos comederat omnem aliam mulierem odibit. **I**tem accedit ad virum. vetula et dicit quod de consilio clerici pro vxorem in illa nocte erat misiciendus et ideo cavet ne in somnis opprimeret eum. **C**um vxor cum rasorio vellit accipere de pilis barbe eius. vir arripit manum eius clamavit. lumem accedit amici congregatur. discordia maxima stabilit. **Q**uod aspiciens demon dixit vetule. **P**er xxx. annos dedi operam ut hanc discordiam excitare et tu in tribus diebus profecisti eam. optime

em linguagiu hēs iferm z digna
 es melius q̄ ego z rapuit eam et
 portauit secum. **D**eus autem p̄ di
 scretōnem vnius sacerdotis decla
 rauit maliciam z vir z mulier ad
 pristinum amorem sunt redacti
Tercio est malorum amatiua
 Legitur in li. de septem donis spi
 ritus sancti q̄ quidā princeps fuit
 qui non solum erat irregularis in
 lingua in se sed adulatoris detra
 ctōres corrupta verba tenentes
 summe diligebat z frequenter se
 cum ducebat. **Q**uā attendens eius
 coquus pulchro exemplo eum cō
 fudit. **N**am omnia cibaria magne
 excellentie parauit z in fine lin
 guas porcorū optime paratas do
 nauit. **E**unq̄ de illis om̄s inuitati
 z dñs libentissime comedissent oī
 bus alijs dimissis in sua camera.
Dñs interrogat coquū. que fuissz
 causa male p̄patōis ciboz vilis
Rndit coquus. **D**ñe dicā vobis
 si absq̄ turbatione vultis recipe
 dictū meum. **E**ui dñs. **D**ic secure.
Tūc coquus deus voluit vt ego f
 uirē vobis. eo mō quo vos futuri
 stis sibi. **D**os em̄ nunq̄ de aliqua
 re vtili spūali vultis loqui. s; odi
 tis loq̄ntes sed de ribaldarijs. de
 mulierib; de imundicijs. que sunt
 lingua porcorū comedentium ster
 cora d̄ istis curatis. z ista optime
 ordinatis. **Q**uā audiēs dñs ofusus
 in se emēdauit vitā suā. **T**erē fin
 gitur fabula. **Q**uā terā semē pepit
 pulcherrimum mōtem. z iste mons

straxit m̄imōniam cū sole. tādēz
 om̄s creature respiciētes pulcri
 tudinē solis z pulcritudinē mōtis
 crediderūt q̄ fructus arbores. la
 pides p̄ciosos. herbas virentes z
 fontes summe valoris debēt par
 turire. vñ om̄s creature expecta
 bāt partum eius. **F**inaliter pepit
 z loco arboris produxit spinas. lo
 co fructuū p̄duxit tempestates. lo
 co herbarū p̄duxit spentes z mu
 res. loco lapidū p̄ciosoz produxit
 ignem sulphureū. **T**unc creature
 dixerunt. **M**aledicta sit talis mē
 que t̄tes filios dedit nobis. **M**ōs
 est hō. sol sapiētia. q̄s expectaba
 tur sunt cōsolatōnes z oīones. zc.
Quarto ē bonoz tpaliuz pri
 uatiua. **R**efert **H**istoriographus
 q̄ fuit in anglia quidā illustris rex
 dign; mediā diuicijs affluēs. nō
 solū illis q̄ sūt ouemēs bois z ma
 lis. vñ etiā illis q̄ aim facit opu
 lentū. vtutib; hoēstus moribus z
 gratijs. is tres filios hūit q̄s q̄n
 tum valuit iustis z honestis mori
 b; enutriuit. **T**ū igit in extremis
 vite sue positus de hēde regni sol
 licit; cogitaret volēs expiri q̄s fi
 lioz suoz sapiētior essz. z q̄s here
 dem p̄ alijs ostinerēt. **E**t deliberāt
 p̄ quē modū expiri posset. acq̄sito
 primogēito ait illi. **F**ili karissime
 si me sciēs deū eē z tibi inx̄ votū
 tuū me velle satisfacē. q̄d ē in mū
 do q̄d pl; eligēs z ampli; exopta
 res. **E**ui fili; **E**ligerē pct̄dubio ut
 eēm fortiss; hoiz; z rex. q̄ ē rō q̄so
 vt eligēs istud p̄ oibus. **E**t ille. vt

possem inquit omnes hoies meo im-
pio subiugare omnes inimicos meos
deumce. Tunc rex illo licenciato ius-
sit venire sedogentū z facta supra
dicta qōne. rñdit. Eligerē inqt p̄
vt eēm pulcerim? hoim. Cui rex.
Hui? tue dilectōnis cām sciē desi-
dero. vt oēs hoies ad amorē meū
z familiaritātē allicerē. z sic me re-
gē sup om̄s alios p̄t meā specōsi-
tatē statuerēt. Tunc rex illū abce-
dē z miorē iussit venire. Qui faci-
enti qōnem quā fecerat alijs ille
cū magna maturitate rñdit. Eli-
gerē inqt p̄ vt collū meū ita ma-
gnū eēt vt collū gruis. nō sicut d̄
siderauit phūs. Epigoni? Dictago-
ras tāq̄ delicat? ferculorū saporib?
b? s; potius vt verba singlorū diu
an̄ in ore meo discuterē. admirās
rex illi? tantā prudētiam ceteris
illū p̄tulit z heredē regni ostiuit

De ludo.

Ludus multa mala iducit
in nobis. **D**ico est peāz
iductiu? **L**e? in lib. de. vij.
do. spūss. q̄ qdā moāch? i die pa-
sceues p̄strat? z rapet? ad diē pa-
sce. dixit q̄ viderat i mirabili pe-
na q̄nda; militē q̄ bon? castus et
hospitalis fuerat. Cūq; q̄rēt q̄re
illa sustinēt. cū an̄ mortē agnouit.
set eū bonū. fuit sibi respōsum q̄
p̄t placētiaz quā habuerat in lu-
do z in volatu auū hec pena sibi
dabat. s. q̄ veniebāt q̄ttuor. aues
z q̄ttuor canes z dila cerabāt oīa
mēbra ei?. vltimo veiebat vn? de

terim? demō z taxillos igneos i-
primebat i vulnerib? ei?. z cū dua-
bus lamis igneis asstringebat eū
vnā an̄ z alteraz retro. z dicebat.
Nūc hēs tabulaz z taxillos iude
si potes. **S**edō ē iram dei exita-
tiu? **L**e? q̄ cū quidā sanct? sem? d̄
bñficio icarnatōnis gaudēt. eo q̄
videbat altare z sup altare vginē
cū puero. appuie ex alia pte d̄mō
z edificauit vnū aliud altare. z su-
per illō poluit taxillū. Cūq; vidit.
set maximā mētitudinē adherē al-
tari demōis p̄cepit demoni vt in-
nuaret ei qd eēt illō altaē ad qd
sic auide r. volūtariē currerēt ho-
mnes. z qd significabat illud qd e-
rat positū sup altare. rñdit demō
Altare est lud? qd est supraposi-
tum ē taxill? in quo sunt viginti
vnū pūcta p̄ vigintiunū mala que
ego extraho de ludo. **P**rimū ma-
lū est cupiditas. scdm̄ p̄ditio. **Q**u-
vult spoliāe illū cū quo ludit. ter-
ciū rapina spoliās p̄z ad bracas
Quartū est vsura. quintū afflictō.
sextū otempt? p̄cepti ecclie. septi-
mū scādalu; p̄rimi. octauū blasfe-
mia. non ū emissio boni. decimum
fraus. **X**i. ira. **X**ij. p̄urium. **X**ij. con-
uicia. **X**ij. vberatio. **X**v. festiuica-
tū fractio. **X**vj. m̄dum hoicidium
Xvij. ydolatria. **X**vij. mēdaciū. **X**ix
ipemētia. **X**x. desp̄atio. **x**xj. dei. ab-
negatio. **D**n̄ sicut lex dei viginti-
vna lra p̄t pfici. sic lex mea z v̄tus
mea i ludo complet. Tunc vox ad
sanctū. **S**urge z nūcia q̄ vidisti.